



SUOMEN MATKAILUALAN LIITTO RY

Vilhonkatu 4 B
00100 HELSINKI

20.10.2020

Suomen matkailualan liitto ry:n (SMAL) lausunto: Asia: Yritysten määräaikaiseen kustannustukseen ehdotettavat muutokset (Hallituksen esitys yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (508/2020) annetun lain muuttamisesta)

Yleistä

Suomen matkailualan liitto ry (SMAL) kiittää mahdollisuudesta lausua valmistelussa olevasta yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (508/2020) annetun lain muutoksesta. Olemme erityisen kiitollisia siitä, että lausuntoa pyydetään sidosryhmiltä jo lainvalmistelun varhaisessa vaiheessa.

Olemme kirjanneet kantamme kussakin asiakohdassa tehtyjen ehdotusten tai kysymysten loppuun.

1. Tukijakson ajankohta

Ehdotus: Kustannustuki II tukikausi olisi jatkoa edelliselle tukikaudelle ja se pyritään ajoittamaan aikakaudelle, jolloin yritysten tuen tarve on suurin COVID19-pandemian aiheuttaman liikevaihdon laskun vuoksi ja tuen määrittämisessä tarvittavat yritysten liikevaihtotiedot ovat käytettävissä.

Ehdotuksessa todetaan, että koronakriisiin liittyvät rajoitustoimet ja viranomaissuosituksukset ovat vaikuttaneet eri yrityksiin COVID19-pandemian eri vaiheissa ja että kesän aikana toimet ovat vaikuttaneet erityisesti tapahtuma-alan toimintaedellytyksiin. Suomen matkailualan liitto SMAL haluaa tuoda esiin, että koronakriisiin liittyvät rajoitustoimet ja viranomaissuosituksukset ovat vaikuttaneet erityisesti kansainvälisen matkustuksen parissa toimivien matkailuyritysten toimintaedellytyksiin jo maaliskuun 2020 puolivälistä saakka. Eräät yritykset pystyivät toteuttamaan kesän aikana muuttaman viikon aikana joitain matkoja, mutta normaalivuosien, useita kuukausia kestävässä kesäsesonkiin verrattuna matkustajamäärät olivat hyvin vaatimattomalla tasolla, samoin kuin näistä matkoista saatu tuotto. On tärkeää huomata, että valtaosalla matkailuyrityksistä ei ollut matkatuotantoa kesän aikana lainkaan.

Kysymys: Minkä kuukausien aikana edustamanne alan liiketoiminta on kärsinyt eniten 1.6.2020 jälkeen ja kuinka paljon verrattuna vastaavaan ajankohtaan 2019?

Matkatoimisto- samoin kuin monien muiden (kansainvälisen matkailun parissa toimivien) matkailuyritysten liiketoiminta on kärsinyt koronakriisin vuoksi maaliskuusta 2020 lähtien. Kesäkuun 2020 alusta lukien suurimmalla osalla näistä yrityksistä liikevaihto on ollut 0–10 prosenttia vuoden 2019 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Taloudellista tukea tarvitaan siis koko kesän ajalta, samoin kuin

syyskuukausilta ja mitä todennäköisimmin vielä myös talvikuukausilta, mikäli rajoitustoimia ja viranomaissuosituksia matkustuksen osalta ei lähdetä merkittävästi nopealla aikataululla keventämään.

Kustannustuen tulisi näin ollen kohdistua mahdollisimman monen kuukauden ajalle 1.6.2020 alkaen esimerkiksi vuoden 2020 loppuun saakka. Koska kriisin vaikutukset tuntuvat kansainvälisessä matkustuksessa pitkään, matkailuala toivoo, että keväällä 2021 yritysten haettavaksi tulee kustannustuki III.

2. Liikevaihdon vertailuajankohta

Ehdotus: kustannustuki II vertailujakso olisi tukikautta vastaava ajankohta 2019, ja 1.5.2019 tai sen jälkeen perustetuille yrityksille vertailujakso olisi 1.1.-28.2.2020.

SMAL kannattaa ehdotuksessa esiin tuotujen liikevaihdon vertailuajankohtien käyttämistä.

3. Kustannustuen myöntämisen edellytykset ja määräytymisperusteet

Ehdotus: Kustannustuki II osalta myöntämisen perusteita muutettaisiin seuraavasti:

i. Kustannustuen myöntämisen liikevaihtoraja

Ehdotus: liikevaihdon minimiraja poistettaisiin.

SMAL kannattaa ehdotusta liikevaihdon minimirajan poistamisesta.

ii. Kustannustuen piiriin kuuluvat toimialat (tuen kohdentaminen toimialan mukaan eniten koronaepidemiasta kärsineille aloille)

Ehdotus: toimialarajausta käytettäisiin myös kustannustuki II:ssa, mutta sääntelyä tarkennettaisiin siltä osin, kun yritys osoittaa erityisen painavia syitä sille, miksi sen liikevaihto on laskenut tukikaudella nimenomaan Covid-19 pandemiasta johtuvista syistä.

On valitettavaa, että koronapandemia on koetellut niin monia yrityksiä eri toimialoilla. SMAL kuitenkin katsoo, että kustannustuen kriteeristössä ja tuen myöntämisessä painoarvoa pitäisi laittaa sille, kuinka merkittävästi koronakriisi on jotakin toimialaa ja sen yrityksiä koetellut. Jollain tavoin tulisi siis tehdä ero sen välillä, onko toimialan ja sen yritysten liikevaihto pudonnut 10–30 prosenttia vai 90–100 prosenttia edellisvuoden liikevaihdosta. Esimerkiksi suurimmalla osalla kansainvälisen matkustuksen parissa toimivista matkatoimistoalan yrityksistä liikevaihto on koronapandemian aikana jäänyt 0–10 prosentin tuntumaan edellisvuoden vastaavan ajankohdan liikevaihdosta. Merkittävää helpotusta tilanteeseen ei myöskään ole odotettavissa, vaan tilanteen pelätään jatkuvan yhtä haastavana vähintään kevääseen /kesään 2021.

iii. Muutoslain voimaantulo ja kustannustuki II toimeenpano

Ehdotus: muutoslaki pyritään saamaan voimaan joulukuussa 2020 ja kustannustuki II:n haku avattaisiin joulukuun lopussa.

Matkailuyritykset tarvitsevat kipeästi taloudellista tukea pysyäkseen hengissä. Mikäli ehdotuksessa esitetty aikataulu on lainvalmistelun ja -käsittelyn kannalta realistisin ja nopein mahdollinen, kannatamme sitä.

iv. Tuen määrittämisessä huomioitavien kiinteiden kustannusten raja

Ehdotus: laajennetaan kiinteisiin kustannuksiin luettavia vaikeasti sopeutettavia kustannuksia

Kysymys: mitä muita yrityksen liiketoiminnan jatkamisen kannalta välttämättömiä kustannuksia tuen piiriin tulisi näkemyksenne mukaan hyväksyä?

SMAL kannattaa ehdotusta laajentaa listaa kiinteisiin kustannuksiin luettavista, vaikeasti sopeutettavista kustannuksista. SMAL katsoo, että seuraavien kustannusten tulisi olla mukana hyväksyttävien kustannusten listalla:

- palkka- ja muut henkilöstökustannukset
 - o lomapalkat (nämä ovat useimmissa yrityksissä vielä maksamatta pitkien lomautusten vuoksi)
 - o palkkatukea henkilöiden palkkaamiseksi, jotta matkatuotantoa tuleville vuosille voidaan tehdä
 - o työterveyshuolto, jonka kuluja ei ole tässäkin tilanteessa saatu pois
- vuokrat, sähkö-, vesi- ja vastaavat kulut
- järjestelmä- ja muut teknologiakustannukset
- kirjanpito/tilintarkastus
- vakuutukset
- markkinointikulut
- asiakkaille maksettavat matkatoimiston maksunpalautukset peruuntuneista matkoista. Nyt peruutetaan keväältä syksyyn ja talveen siirrettyjä matkoja. Mikäli asiakas ei halua enää matkaa siirtää uuteen ajankohtaan, hänelle tulee palauttaa peruuntuvan matkan hinta 14 vuorokauden sisällä. Matkatoimistojen kassat ovat kuitenkin jo lähtökohtaisesti miinuksella, joten maksunpalautuksia, etenkin näin lyhyellä aikataululla, voi olla mahdotonta toteuttaa.
- matkatoimistolle syntyneet tappiot alihankkijoille maksetuista ostoista. Matkatoimistojen alihankkijat (lentoyhtiöt, hotellit ja muut palveluntuottajat) eivät läheskään aina suostu joko matkan siirtoihin tai ne eivät palauta rahoja peruuntuvasta matkasta. Nämä kulut ovat jäämässä matkatoimiston tappioksi. Mikäli maksunpalautuksia ei hyväksytä tuen piiriin kuuluviksi kuluiksi, vähintäänkin matkatoimiston tappioksi jäävät kuluerät pitää sinne sisällyttää.

v. Kustannustuen enimmäismäärä ja yhteensovittaminen

Ehdotus: 500 000 euron enimmäismäärä yritystä ja tukikautta kohden säilytettäisiin, kuitenkin niin, että EU:n tilapäisten valtiontukisääntöjen mukaisten COVID19-tukien yhteismäärä ei ylitä 800 000 euron enimmäismäärää yritystä kohden.

SMAL katsoo, että Business Finlandin ja ELY-keskusten kautta jaettua yrityksen kehittämisrahoitusta ei tulisi ottaa huomioon kustannustuki II:n myöntämisperusteissa.

SUOMEN MATKAILUALAN LIITTO RY (SMAL)

Heli Mäki-Fränti
toimitusjohtaja

Päivi Laatikainen-Mattsson
apulaisjohtaja, juristi